

KÉPZŐK KÉPZÉSE KÉSZLET

**Útmutató az EU családjogi
rendeleteire irányuló képzési
alkalmakhoz**

Szerkesztették a

**Veronai Egyetem (Olaszország), Milano-Bicocca Egyetem
(Olaszország), Minho Egyetem (Portugália), Eötvös Loránd
Tudományegyetem (Magyarország) és a Litván Jogi Intézet
projekt-munkacsoportjai**

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
1.1. A C.L.A.S.S.4EU projekt	3
1.2. A képzők képzésének készlete.....	4
2. Technikai rész	5
2.1. Szervezési tevékenység.....	5
2.2. A képzési program elkészítése	6
2.3. Képzési tevékenység	7
3. Tudományos rész	8
WARMING UP.....	Errore. Il segnalibro non è definito.
Presentation	Errore. Il segnalibro non è definito.
PARENTAL RESPONSIBILITY	Errore. Il segnalibro non è definito.
Presentations and case studies.....	Errore. Il segnalibro non è definito.
INTERNATIONAL CHILD ABDUCTION	Errore. Il segnalibro non è definito.
Presentations and case studies.....	Errore. Il segnalibro non è definito.
MATRIMONIAL MATTERS	Errore. Il segnalibro non è definito.
Presentations and case studies.....	Errore. Il segnalibro non è definito.
MAINTENANCE OBLIGATIONS.....	Errore. Il segnalibro non è definito.
Presentations and case studies.....	Errore. Il segnalibro non è definito.
MATRIMONIAL PROPERTY REGIMES AND PROPERTY CONSEQUENCES OF REGISTERED PARTNERSHIPS	Errore. Il segnalibro non è definito.
Presentations and case studies.....	Errore. Il segnalibro non è definito.
4. További anyagok	Errore. Il segnalibro non è definito.

Kiadás: 2019 november

A tartalomért a kizárólagos felelősséget a C.L.A.S.S.4EU project-munkacsoportjai viselik és nem tekinthető az Európai Bizottság álláspontjának.

1. Bevezetés

1.1. A C.L.A.S.S.4EU projekt

A képzők képzésének jelen készlete a **“C.L.A.S.S.4EU” projekt (négy európai uniós képzési alkalom a családjogi rendeletekről olyan jogászok és gyermekvédelemben dolgozók számára, akik határon átlépő kapcsolatokkal foglalkoznak)** kerete között került kidolgozásra és véglegesítésre. A projektet (no. JUST-JTRA-EJTR-AG-2016-763874) az Európai Unió „Justice Programme” 2014-2020 támogatta; a tevékenység megvalósítására 2018. január 1. és 2019. december 31. között került sor.

A **Partnerség** a következőkből állt:

- a **Veronai Egyetem** (UNIVR, Koordinátor), scientific contact: Prof Maria Caterina Baruffi, és a munkacsoport tagjai: Prof Caterina Fratea, Prof Francesca Ragno, Dr Diletta Danieli, Dr Cinzia Peraro;
- a **Milano-Bicocca Egyetem** (UNIMIB), scientific contact: Prof Costanza Honorati, és a munkacsoport tagjai: Dr Francesca Balbi, Dr Sara Bernasconi, Giovanna Ricciardi, and Prof Carola Ricci (expert, University of Pavia);
- a **Minho Egyetem, Braga** (UMINHO), scientific contact: Prof Anabela Susana de Sousa Gonçalves, és a munkacsoport tagjai: Prof Cristina Manuela Araújo Dias, Dr Diana Sofia Araújo Coutinho;
- az **Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest** (ELTE), scientific contact: Prof Orsolya Szeibert, és a munkacsoport tagja: Dr Lilla Király;
- a **Litván Jogi Intézet** (TEISE), scientific contact: Dr Agne Limante, és a munkacsoport tagja: Ana Pliner.

A projekt fő **célkitűzései** a következők voltak: a) azoknak a nehézségeknek az azonosítása, amelyekkel a célcsoportot képező gyakorló szakemberek (jogászok és a gyermekvédelemben dolgozók) találkoznak az Európai Unió családjogi rendeleteinek alkalmazása során, különös tekintettel a nemzeti gyakorlatokra; b) a gyakorló szakemberek tudásának a fejlesztése, tekintettel az Európai Unió rendeletekre és azok kölcsönhatására, továbbá a különböző országokból és különböző háttérrel rendelkező gyakorló szakemberek közötti párbeszéd elősegítése; c) közös tudásanyag fejlesztése és a képzésben alkalmazható szttenderdek és módszerek támogatása a határokat átlépő kapcsolatok specialitására tekintettel; d) annak elősegítése, hogy az európai uniós kapcsolati háló a különböző tagállamokból érkező gyakorló jogászok között tovább fejlődjön.

A projektnek az volt a célja hogy a **határokat átlépő családi vitákra** és a **gyermekek védelmének** nagyon érzékeny aspektusaira koncentráljon. Így a képzési tevékenység fő **célcsoportját** egyrészt a **jogászok** és a jogi gyakorlatot folytató szakemberek képezték általában, másrészt pedig azok a **gyermekvédelmi szakemberek**, akik a családot érintő eljárásokban részt vesznek, tekintettel arra,

hogy a gyermekjogoknak a határokat átlépő vitákban történő védelme különböző szakterületekről és különböző országokból származó szakértő sokaságának az együttes részvételét igénylik.

A projekt **végső célja** az volt, hogy álljon rendelkezésre egy **útmutató** a további határokat átlépő képzési alkalmak megvalósíthatósága érdekében, amely összefoglalja a prezentációkat, az esettanulmányokat és egyéb más, az Európai Unió családügyi rendeletek alkalmazásához hasznos anyagokat.

1.2. A képzők képzésének készlete

Mint a legfontosabb átfogó és végleges, alkalmazhatóságra készen álló képzési anyag, a képzők képzésének készlete **hasznos útmutatóként** kíván szolgálni. Az anyag tartalmazza valamennyi prezentációt és esettanulmányt, amelyeket a projekt munkacsoportjai dolgoztak ki a határokat átlépő képzési alkalmakra a projekt két éves időtartama alatt, angol nyelven.

Ennek **célja**, hogy lehetővé tegye és elősegítse más olyan képzők munkáját, akik határokat átlépő családügyi vitákban érintett gyakorló szakembereket kívánnak képezni, ideértve mind a jogászokat és a gyermekvédelmi szakembereket. Ezekhez segítségül szolgálnak a prezentációk power point formátumban és azok a gyakorlati eseti példák, amelyek lefedik a projekt alkalmával megvalósuló tevékenységek során figyelembe vehető családügyi témákat.

Ezeket az **anyagokat** tartalmazza a jelen útmutatóként szolgáló összeállítás, mely főként azokon a prezentációkon és esettanulmányokon alapszik, amelyek a záró képzések alkalmával kerültek megtartásra a projekt második évében, és amelyeknek a kialakítása során a képzések után kapott valamennyi észrevétel és visszajelzés figyelembevételre került.

A **power point prezentációkat** a Partnerek munkacsoportja(i) dolgozták ki, akik egyúttal egy vagy több téma felelős képzőiként is eljártak a képzések alkalmával. A prezentációk hasznosnak bizonyultak mint képzési anyagok, miután lehetővé tették azt, hogy a résztvevők jobban követni tudják a prezentációkat. Ezenfelül ugyanezek a személyek állították össze az érintett témával foglalkozó **esettanulmányokat**, melyek azt a célt szolgálták, hogy a résztvevők gyakorlati tapasztalatot szerezhessenek, és egyúttal az a releváns jogi eszközöknek az alkalmazását is teszteljék valamennyi esettanulmány tekintetében. Valamennyi esettanulmány vonatkozásában készítettek a képzők **útmutatásokat** annak érdekében, hogy elősegítsék az adott kérdésnek a és a munkacsoportokban való vizsgálatát és megvitatását, illetőleg hogy jobban tudják az adott kérdést megítélni.

A képzési anyagok tartalmaznak további dokumentumokat is, így valamennyi projektben résztvevő Partner nyelvén a **jogi terminológia glosszáriumát**, amely tartalmaz minden olyan fogalmat, amely a releváns jogi dokumentumokban előfordul, továbbá annak a **jogirodalomnak a listáját**, azaz az adott

Partner országában megjelent köteteknek vagy cikkeknek a gyűjteményét, amelyek ajánlottak a képzésben résztvevők számára tudásuk elmélyítése érdekében.

A jelen útmutató tartalmazza az előzetes tevékenységek és képzések leírását a "**Technikai rész**", fejezetében, továbbá a végső anyagokat a "**Tudományos rész**" fejezetben, amelyeket kiegészít a **További anyagok** fejezete.

2. Technikai rész

A képzők képzésének készlete tartalmazza a projekt **végleges eredményét**, hiszen a megvalósított képzések eredménye ez egyúttal.

A projekt **megvalósítása** során tartott képzéseknek és a végső anyagok kidolgozásának a következő volt a meghatározó célja:

- a releváns nemzeti esetek feltérképezésével a célcsoportok képzési szükségleteinek felmérése;
- a képzések anyagának és a képzési csomagoknak az előkészítése, azaz a prezentációk és az esettanulmányok elkészítése az egyes, országokon átnyúló képzési alkalmakra az Európai Unió családjogi rendeleteivel összefüggő különböző témák tekintetében;
- számos egyéb hasznos anyag (a jogi terminológia glosszáriuma, a releváns jogforrások, a jogirodalmi gyűjtemény előkészítése, és ezeknek mint alkalmazható anyagoknak a projekt weboldalán történő feltöltése);
- a képzési alkalmak tartalmának és metodológiájának a rövidtávú értékelési kérdőívek segítségével való felmérése, továbbá a teljes projekt megvalósulásának és a résztvevők mindennapi szakmai tevékenységére gyakorolt hatásának felmérése hosszú távú értékelési kérdőívek segítségével;
- a projekt teljes megvalósulásának menedzselése a koordinatív egyeztetések, monitoring jelentések és a projekttel kapcsolatos információáramlás biztosítása révén.

2.1. Szervezési tevékenység

Ami a képzési alkalmaknak a gyakorlati megvalósítását illeti, valamennyi Partner hozzájárult ahhoz, hogy a saját kommunikációs csatornáján és hálózatán keresztül hírt adjon a projekt tevékenységéről és együttműködtek azokkal a szervezetekkel, amelyek segítettek a résztvevők kiválasztásánál (kiválasztási bizottság) az egyes országokban.

Minden partner felelősséggel tartozott azért, hogy összegyűjtse a jelentkezéseket és **kiválassza** az adott országból érkező résztvevőket mind a saját országokban mind a külföldön tartott képzési alkalmak tekintetében. A szelekció megvalósulása érdekében egy **jelentkezési formula** került elkészítésre, amely kérdéseket tartalmazott a személyes adatok, a szakmai háttér, továbbá olyan más információk tekintetében, hogy milyen a jelentkezőnek az európai és nemzetközi családjoggal kapcsolatos tudása és/vagy gyakorlati tapasztalata, továbbá az angol nyelvtudásának a szintje.

Minden egyes képzési alkalom tekintetében az adott Partner gondoskodott a konkrét képzés megszervezéséről és logisztikájáról (a helyszín kiválasztásáról, a kávészünetek és ebédszünet biztosításáról, a tájékoztatásról, a szállásról és a helyi közlekedési lehetőségekről). Emellett jelentette ez a képzési csomagok nyomtatott példányainak az elkészítését (ezek tartalmazták a prezentációkat, az esettanulmányokat és a releváns jogi dokumentumokat). Ez a Partner volt a felelős a résztvevők megfelelő informálásáért és regisztrációjáért. A résztvevők minden alkalommal egy jelenléti ívet töltöttek ki.

2.2. A képzési program elkészítése

A megelőző tevékenység során, amely alatt a **nemzeti ítélkezési gyakorlat elemzése** is megvalósult, a projekt munkacsoportjai azonosíthatták a **képzési szükségleteket** azáltal, hogy meghatározták az Európai Unió családjogi rendeleteinek alkalmazásával kapcsolatos legjelentősebb kérdéseket és a releváns nemzetközi dokumentumokat. Ezek a kérdések tükrözték a nemzeti trendeket és a Partnerek ezeket megvitatták, majd véglegesítették azoknak a témáknak a sorát, amelyekről úgy vélték, hogy azokat el kell mélyíteni a képzési alkalmak során és azokkal foglalkozni kell mind a prezentáció, mint az esettanulmányok szintjén.

A képzési szükségletek előzetes felmérése igen hasznos volt a **képzési tartalom meghatározása** érdekében és annak érdekében, hogy a célcsoport szükségleteihez lehessen azokat adaptálni. Ebben a tekintetben kellő figyelem fordult nemcsak az Európai Unió rendeletei alkalmazásának jogi aspektusai felé, hanem arra is, hogy a gyermekvédelemben dolgozók, mint gyakorló szakemberek milyen szerepet töltenek be.

Annak érdekében, hogy a képzési anyagok és a képzési alkalmak szervezése megfelelő tesztelésre kerüljön, a **képzéseknek a tesztje, teszt-képzések** is lezajlottak. Ez utóbbiak csekélyebb számú résztvevő számára kerültek megszervezésre és meghirdetésre annak érdekében, hogy az álláspontok kicserélésre és megvitatásra kerüljenek. Ennek fő célja az volt, hogy a képzési program alkalmazhatósága igazolást nyerjen, csakúgy, mint a képzések szervezése, továbbá a résztvevők interakciójának és bevonásának a mértéke.

Az észrevételek és javaslatok összegyűjtésre kerültek az egyes képzések alkalmával a **rövidtávú értékelési kérdőívek** segítségével, amely kérdéseket tartalmazott a képzési alkalmak szervezési aspektusaira nézve, a képzést tartalmára és programjára nézve, kitérve a prezentációra és az esettanulmányokra, továbbá a képzést tartó képzőkre, s a résztvevők önértékelésére és a képzés hasznosságára. A rövidtávú kérdőív eredményei jelentések keretében feljutottak ahhoz a Partnerhez, aki felelős volt a szervezésért.

A fenti jelentések alapján állították össze a Partnerek a **záró transznacionális képzési alkalmaknak** a képzési tartalmát. Ezek már nagyobb számú résztvevő céloztak meg és így lehetővé tették azt, hogy mind a jogászai oldalról, mind a gyermekvédelmi oldalról több gyakorló szakember vegyen ezen részt.

2.3. Képzési tevékenység

A **képzési tevékenység**, amely különböző Partnerek országaiban megvalósult képzési alkalmakat jelentette, úgy zajlott, hogy elsősorban az adott téma előadásként történő **prezentációjára** került sor, amelynek során a jogi dokumentumok megfelelő részletei magyarázatra kerültek, tekintettel az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatára is, és példákon keresztül kerültek megvilágításra mindennek a gyakorlati kérdései. Ezt követően sor került az **esettanulmányok** elemzésére, amely lehetővé tette azt, hogy az elhangzottakat a résztvevők a gyakorlatba átültessék.

Tekintettel a **gyakorlatorientált képzésre**, a résztvevők kis csoportokba kerültek beosztásra azzal a céllal, hogy egy-egy csoportba kerüljenek a különböző országokból érkező, de az adott Európai Uniói családjogi rendeletek vagy más jogi instrumentumok alkalmazása tekintetében hasonló tudásszinttel vagy ismeretanyaggal rendelkező résztvevők. Ezen a módon a különböző országok szakembereinek álláspontja és tapasztalata kicserélése kerülhetett és ez hozzájárult ahhoz, hogy a rendelkezések alkalmazásának a tanulmányozását elmélyítsék, mint ahogy a mindennapi szakmai tevékenységet is hasznosabbá tegyék.

A képzések hatásának átfogó értékelése és utánkövetése a **hosszú távú értékelési kérdőívek** segítségével zajlott, amely kérdéseket tartalmazott a résztvevők háttérére, szakmai önértékelésére, a képzés hasznára nézve a határokon átnyúló képzések általános hatására tekintettel és a projekt tagjai és résztvevői közötti hálózat létrehozására tekintettel.

3. Tudományos rész

A projekt keretében elkészített képzési anyagok az **Európai Unió családjogi vonatkozású rendeleteit** és azoknak a **más releváns nemzetközi dokumentumokkal** való kapcsolatrendszerét fedték le.

A projekt elsősorban a 2201/2003 rendeletnek a határokat átlépő családjogi vitákban való alkalmazhatóságával foglalkozott, ideértve mind a szülői felügyelettel, mind a házassági témával kapcsolatos kérdéseket, továbbá azzal, hogy ez a rendelet miként áll kapcsolatban a házassági ügyekben az alkalmazandó joggal kapcsolatos 1259/2010 rendelettel, a tartásról szóló 4/2009 rendelettel, a 2007. évi Hágai jegyzőkönyvvel, valamint a házassági vagyoni rendszerekkel, illetve a bejegyzett élettársi kapcsolat vagyoni következményeiről szóló 2016/1103 és 2016/1104 rendeletekkel, továbbá a jogellenes gyermekelvitel polgári jogi vonatkozásairól szóló 1980. évi Hágai Egyezményrel és a gyermekek védelmével kapcsolatos 1996. Hágai Egyezményrel.

A meghatározó témák, amelyekhez az alábbiakban csatolt prezentációk és esettanulmányok kapcsolódnak, a következők voltak:

- bemelegítés a nemzetközi családjog és annak terminológiája tekintetében,
- szülői felelősség,
- jogellenes gyermekelvitel,
- házassági ügyek,
- tartási kötelezettségek,
- házassági vagyoni rendszerek és a bejegyzett élettársi kapcsolat vagyoni következményei.